

Årsmelding 2018

*Kontrollutvalget
Kragerø kommune*

1. Kontrollutvalget i Kragerø kommune

Kontrollutvalget skal forestå det løpende tilsynet med den kommunale forvaltningen på kommunestyrets vegne. Kontrollutvalget har i 2018 bestått av følgende medlemmer og varamedlemmer:

Medlemmer:	Varamedlemmer:
Iver Juel (Frp), leder	Kjell Nygaard (Frp)
Unn Kristin Nygaard (H), nestleder	Eva Hansen (Frp)
Bjørn Vidar Bråthen (Krf), medlem	Kari Køhler (V)
	Kari Fosso (H)
Arne Kristiansen (R)	Helen Bøe (R)
Nina Haugland (Ap)	Unni Wærstad (Ap)
	Finn Kristensen (Ap)

GRUNNPILARER I ARBEIDET:

Kontrollutvalget styrker innbyggernes tillit til kommunen

Kontrollutvalget opptrer som et kollegium

Kontrollutvalget er ikke en arena for partipolitikk

Kontrollutvalget er ikke en arena for politisk omkamp

Kontrollutvalget er ikke et klageorgan

Kontrollutvalget er åpent for alle innspill

2. Oppgaver

Kommunen er samfunnet sin viktigste velferdsprodusent og forvalter store ressurser på vegne av innbyggerne. Omfanget av og bredden i den kommunale tjenesteproduksjonen gjør det nødvendig med utstrakt styring og kontroll av at innbyggerne får de tjenestene de har krav på, og at ressursene blir forvaltet på en effektiv måte i samsvar med kommunestyret sine føringer.

Kommunal egenkontroll er den kontrollen kommunen selv gjennomfører i egen virksomhet. Egenkontroll er et viktig element i det lokale folkestyret, og skal bidra til at kommunen når de mål som er satt, innenfor rammene av gjeldende regelverk og tildelte ressurser. Egenkontrollen skal også bidra til å styrke folk sin tillit til forvaltningen, gjennom forebygging og avdekking av ulovlige og andre uheldige forhold. En kommunesektor med god egenkontroll kan også redusere statlig detaljstyring og kontroll.

Egenkontrollen i kommunene utføres i hovedsak av rådmannen, revisjonen og kontrollutvalget. Kontrollutvalget består av folkevalgte personer som er valgt til å være kommunestyrets egen kontrollinstans. Kontrollutvalget er avgjørende for å oppnå en vel fungerende egenkontroll i den enkelte kommune eller fylkeskommune. En vel fungerende egenkontroll styrker innbyggerne sin tillit til kommunen og er viktig for å sikre effektiv og rett bruk av ressursene.

3. Kommunestyret

Kontrollutvalget er kommunestyret sitt verktøy, og det er kommunestyret som har det overordnede tilsynsansvaret for den kommunale virksomheten. Kommunestyret spiller derfor en avgjørende rolle

for hvilken oppmerksomhet kontroll- og tilsynsarbeidet har i kommunen. For at kontrollutvalget skal være et godt verktøy for kommunestyret, må kommunestyret gi kontrollutvalget gode rammebetingelser. I dette ligger bl.a. at det eksisterer gode relasjoner mellom utvalget og kommunestyret. Dette er noe av det som skal sikres gjennom at minst ett medlem i kontrollutvalget skal være medlem i kommunestyret. I Kragerø er dette kravet oppfylt, med to kommunestyremedlemmer i kontrollutvalget. I tillegg er det naturlig at ordfører med jevne mellomrom deltar i kontrollutvalgets diskusjoner. Ordfører har alltid møte- og talerett i kontrollutvalget. Kommunestyret er videre ansvarlig for at kontrollutvalget får de økonomiske rammene som er nødvendige for å utføre kontrollarbeidet.

4. Opplæring

Det stilles stadig større krav og forventninger til kontrollutvalgets kompetanse, både fra det politiske miljø og kommunens innbyggere. For at kontrollutvalget skal kunne utøve den gode egenkontrollen i tråd med lov og forskrift, er det nødvendig å legge til rette for opplæring og erfaringsutveksling om kontrollutvalgets rolle, oppgaver og lovverk. Kontrollutvalget inviteres årlig til Fagkonferansen til Forum for kontroll og tilsyn (FKT), Kontrollutvalgskonferansen i regi av Norges kommunerevisorforbund (NKRF) og Vår- og Høstkonferanse i regi av Temark. Dette er viktige samlinger for å tilføre kontrollutvalgets medlemmer ny kunnskap, og det er arenaer der kontrollutvalgsmedlemmer fra hele landet/regionen møtes og drøfter saker og arbeidsmetoder.

Kontrollutvalgets medlem Arne Kristiansen deltok på Kontrollutvalgskonferansen i regi av NKRF i februar 2018. Leder Iver A. Juel og medlem Bjørn Vidar Bråthen deltok på Temarks Vårkonferanse i Kristiansand i april 2018. Leder Iver A. Juel og medlem Arne Kristiansen deltok på FKT's Fagkonferanse på Gardermoen i mai 2018. Leder Iver Juel og medlemmene Bjørn Vidar Bråten og Arne Kristiansen deltok på Temarks høstkonferanse i Bø i november 2018.

5. Sekretariat

Sekretariatet forbereder sakene til kontrollutvalget, bistår kontrollutvalget med faglig rådgivning og følger opp kontrollutvalgets vedtak. I tillegg kommer praktisk tilrettelegging og oppfølging av utvalgets møter. I det løpende arbeidet er sekretariatet bindeledd mellom utvalg og revisjonsselskap og mellom utvalg og administrasjon, og sekretariatet utfører oppgaver på vegne av kontrollutvalget. Sekretariatet kalles gjerne kontrollutvalgets «operative ledd».

Kommunen er medeier i og får sin sekretærbistand til kontrollutvalget fra Agder og Telemark kontrollutvalgssekretariat IKS (Temark). Med oppdrag for 34 kommuner og fylkeskommuner i Aust-Agder, Vest-Agder og Telemark var Temark i 2017 landets største kontrollutvalgssekretariat. Sekretariatet har sju ansatte, og fast sekretær for kontrollutvalget i Kragerø kommune er rådgiver Benedikte Muruvik Vonen.

6. Revisjon

Kragerø kommune er medeier i og får sine revisjonstjenester fra Telemark kommunerevisjon IKS. De utfører hovedsakelig regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll for kommunen. Regnskapsrevisjon består av en lang rekke løpende revisjonsoppgaver, og munner ut i revisjonsberetningen som revisjonen avgir om kommunens årsregnskap. Forvaltningsrevisjon og selskapskontroll er større enkeltoppgaver som kontrollutvalget bestiller ut fra vedtatt (og eventuelt justert) Plan for forvaltningsrevisjon og Plan for selskapskontroll, basert på overordnet analyse av risiko og vesentlighet i kommunen. De blir behandlet som egne saker i kontrollutvalget og

videresendt med innstilling til vedtak til kommunestyret. De aktuelle undersøkelsene er beskrevet i egne avsnitt under.

Kontrollutvalget skal påse at revisjonen av kommunen skjer på en betryggende måte. Det er derfor viktig at utvalget har god dialog med revisor og holder seg orientert om revisjonens arbeid. Kontrollutvalget har som regel et eget punkt for orienteringer fra revisjonen i hvert møte, og revisor er alltid til stede på møtene.

Oppdragsrevisor er Marianne Rogn. Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor er Lisbet Fines og oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor er Kirsti Torbjørnson.

7. Økonomi

For å utøve sin funksjon på en god måte har kontrollutvalget lagt vekt på å be kommunestyret om økonomiske rammer som muliggjør den aktiviteten som det legges opp til i møte- og arbeidsplanen. Kontrollutvalget er i henhold til kommuneloven pålagt å utarbeide budsjettforslag for kontroll- og tilsynsvirksomheten i kommunen, med selvstendig innstillingsrett overfor kommunestyret, dvs. at budsjettforslaget fra kontrollutvalget går uendret til kommunestyret. Budsjettet (ramme for kontroll, tilsyn og revisjon) blir vedtatt av kommunestyret. Innen denne rammen ligger det kostnader til drift av kontrollutvalget, kjøp av sekretariattjenester og kjøp av revisjonstjenester.

Regnskapstallene for den samlede kontroll- og tilsynsvirksomheten i kommunen fremkommer av kommunens samlede årsregnskap. Budsjett og regnskap for 2018 viser følgende:

	Budsjett	Regnskap
KONTROLLUTVALGET	2018	2018
Møtegodtgjørelse mv.	124 000	111 356
Servering	5 000	6 311
Kontorutgifter	2 000	6 125
Kurs/opplæring	60 000	34 114
Til disp. for kontrollutvalget	205 000	120 000
Sum KU	396 000	277 906
Sekretariat	222 000	221 000
Tilskudd revisjonsdistrikt	1 216 000	1 215 652
SUM KONTROLLVIRKSOMHET	1 834 000	1 714 558

Kommentar:

Kontroll, tilsyn og revisjon i Kragerø kommune hadde totalt et mindreforbruk på ca. kr 119 442. De største avvikene kan forklares som følger:

- Møtegodtgjørelse har et mindreforbruk på ca. kr 12 000. Dette skyldes hovedsakelig at det var budsjettert med tapt arbeidsfortjeneste som ikke er fremsatt krav om eller ikke har blitt belastet kontrollutvalgets budsjett
- Kurs/opplæring har et mindreforbruk på ca. kr 26 000 pga. at det var færre enn budsjettert som hadde anledning til å delta på de budsjetterte opplæringstiltakene

- «Til disp. for kontrollutvalget» inneholder bl.a. selskapskontroll (største post), og det ble gjennomført mindre selskapskontroll enn budsjettet i 2018 pga. tidsforskyvning og deling av kostnader med annen eier. Totalt mindreforbruk her var kr 85 000.

8. Kontrollutvalgets arbeid – møter og saker

Kontrollutvalget hadde i 2018 7 møter og behandlet 46 saker. Det var planlagt 6 møter, og det 7. møtet ble gjennomført som fellesmøte med kontrollutvalget i Telemark fylkeskommune. Sakspapirer og protokoller legges løpende ut på www.temark.no.

Kontrollutvalget inviterer ledere og andre nøkkelpersoner i organisasjonen for å bli orientert om og stille aktuelle spørsmål knyttet til forvaltningen, og for å bli gjensidig oppdatert og orientert om det enkelte tjenesteområdet og kontrollutvalgets rolle. Følgende personer har møtt i kontrollutvalget i Kragerø i 2018 (utover medlemmer, møtende varamedlemmer, revisorer og sekretariatet) og derigjennom bidratt til kontrollarbeidet:

- Ordfører Jone Blikra
- Rådmann Inger Lysa
- Kommunalsjef stab og støtte Åge Aashamar
- Kommunalsjef oppvekst Torill Sandberg
- Kommunalsjef samfunn Beathe With
- Kommunalsjef helse og omsorg Alv Dag Brandal
- Bygningssjef Per Arstein
- Virksomhetsleder kompetanse og integrering Rebecka Båld
- Havnefogd Svein Arne Walle

Følgende møtte fra Telemark kommunerevisjon IKS i 2018:

- Revisjonssjef Kjell Peter Ekman
- Oppdragsrevisor Marianne Rogn
- Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Kirsti Torbjørnson
- Forvaltningsrevisor Hildegunn Rafdal
- Forvaltningsrevisor Geir Kastet Dahle
- Forvaltningsrevisor Anne Sæterdal

Fra sekretariatet har følgende møtt i 2018:

- Daglig leder Line Bosnes Hegna
- Rådgiver Benedikte Muruvik Vonen

Kragerø kontrollutvalg behandlet i løpet av 2018 følgende saker:

a. Årsregnskapet

Når kontrollutvalget er blitt forelagt revisjonsberetningen fra revisor, skal utvalget avgi uttalelse om årsregnskapet før det vedtas av kommunestyret. Uttalelsen avgis til kommunestyret. Kopi av uttalelsen skal være formannskapet i hende tidnok til at det kan tas hensyn til den før dette organet avgir innstilling om årsregnskapet til kommunestyret (jf. kontrollutvalgsforskriften § 7).

Kragerø Havnevesen KF

Kontrollutvalget avga en uttalelse til Kragerø Havnevesen KF sitt årsregnskap 2017. Revisjonen hadde avlagt en normalberetning, dvs. at revisjonen ikke har avdekket feil eller mangler som krever forbehold eller presiseringer i revisjonsberetningen.

Kontrollutvalget anbefalte at Kragerø Havnevesen KF sitt årsregnskap for 2017 skulle godkjennes, men forventet at følgende forhold ble tatt hensyn til i det videre arbeidet:

- Kontrollutvalget merket seg revisors kommentar om at de ikke kunne se at det var foretatt vurderinger av kundefordringer og avsetning for potensielt tap.
- Kontrollutvalget merket seg revisors kommentar om uheldige manuelle føringer på lønnspostene.
- Kontrollutvalget merket seg revisors kommentar om manglende budsjettregulering i investeringsregnskapet, og uttalte en forventning om at investeringsbudsjettet vil bli regulert for fremtiden.
- Revisjonen anbefalte at det klargjøres på forhånd hvem som har ansvaret for de ulike oppgavene ved årsavslutningen, slik at det blir god kommunikasjon mellom foretaket, økonomiavdelingen og lønningsavdelingen. Videre anbefalte revisor at dokumentasjon burde foreligge samlet.

Kragerø kommune

Kontrollutvalget avga en uttalelse til Kragerø kommune sitt årsregnskap 2017. Revisjonen hadde avlagt en normalberetning, dvs. at revisjonen ikke har avdekket feil eller mangler som krever forbehold eller presiseringer i revisjonsberetningen.

Kontrollutvalget anbefalte kommunestyret å godkjenne årsregnskapet og årsmeldingen, samtidig som de forventet at enkelte forhold som revisjonen hadde pekt på i sin rapport til kontrollutvalget ble fulgt opp i 2018:

- Kontrollutvalget merket seg revisors kommentarer omkring investeringsregnskapet. Udekket beløp skyldtes manglende låneopptak i forhold til kommunestyrets vedtak. Videre anbefalte revisjonen at kommunen vurderer om kommunens kapasitet er realistisk i forhold til planlagte gamle og nye prosjekter i 2018. Kontrollutvalget merket seg at revisjonen påpekte at kommunen budsjetterte med bruk av ubundne investeringsfond, når disse var brukt opp. Revisjonen kommenterte også at enkelte prosjekter viste et merforbruk, men viste til at det er de totale kostnadene til det enkelte prosjekt som viser om det er overskridelser og om prosjektet trenger ny behandling i kommunestyret.
- Kontrollutvalget merket seg revisjonens kommentarer omkring virkningen på kommunens resultat av at Kragerø Kunstscole AS hadde problemer i 2017, og at revisjonen ikke kunne se at det var foretatt noen vurdering av om aksjekapitalen burde nedskrives.
- Kontrollutvalget merket seg revisors kommentarer omkring kommunens høye og økende gjeld, med den risiko dette medfører.
- Kontrollutvalget merket seg revisors kommentar om at beskrivelsen av rådmannens økonomiske internkontroll fortsatt kunne ha vært mer utdypende i forhold til hvilke tiltak som var iverksatt og hvilke tiltak som var planlagt iverksatt. Dette var en kommentar som også ble gitt ved revisjonen av regnskapet for 2016.

b. Forvaltningsrevisjonsprosjekter

Gjennomføring av forvaltningsrevisjoner er et viktig redskap for å bidra til bedre måloppnåelse og økt kvalitet på tjenestene i kommunen. Kontrollutvalget har fått i oppdrag gjennom kommuneloven § 77 nr. 4 å gjennomføre forvaltningsrevisjon. Kontrollutvalgsforskriften kap. 5 utdyper dette nærmere. Som grunnlag for valget av forvaltningsrevisjonsprosjekter skal det foreligge en **overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon**. Planen skal vedtas innen årets slutt året etter kommunestyrevalget. Overordnet analyse ble utarbeidet av Telemark kommunerevisjon IKS og lagt frem for kontrollutvalget til behandling i møtet 15.2.2016. Sammen med analysen la revisjonen frem forslag til

plan for forvaltningsrevisjon. Planen ble vedtatt i møtet 25.4.2016 og består av følgende prosjekter for perioden 2016-2019:

1. Byggesaksbehandling
2. Boplikt i Kragerø kommune
3. Introduksjonsprogrammet
4. Sosialtjenesten

Kommunestyret ga i sitt møte 19.5.2016 sin tilslutning til planen og ga fullmakt til kontrollutvalget for å endre planen etter behov i perioden. Kontrollutvalget vedtok i sitt møte 7.5.2018 sak 15/18 å endre planen på bakgrunn av at fylkesmannen nettopp hadde gjennomført tilsyn med introduksjonsprogrammet, og at det ble vedtatt å utvide prosjektet Boplikt i Kragerø kommune utover opprinnelig plan. Etter dette består justert Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019 av følgende prosjekter:

1. Byggesaksbehandling (gjennomført 2016-2017)
2. Boplikt i Kragerø kommune (gjennomført 2017-2018)
3. Barnevern

For å oppnå god kvalitet på og nytte av forvaltningsrevisjonene, bør kontrollutvalget:

- bruke tid på bestillingsprosessen, slik at de får formidlet en tydelig bestilling til revisjonen. Dette vil sikre at det er enighet om hva forvaltningsrevisjonen skal svare på.
- utarbeide en plan for hvordan revisjonen skal rapportere underveis i et forvaltningsrevisjonsprosjekt.
- sørge for at *forvaltningsrevisjonsrapporten* presenteres i kommunestyret enten av leder i kontrollutvalget, kommunestyrets representant i utvalget eller revisor. *Behandlingen i kontrollutvalget og forslaget til vedtak i kommunestyret* bør primært presenteres av utvalgets leder i kommunestyret.
- inkludere tidsfrister for tilbakemeldinger og/eller gjennomføring av tiltak i innstillingen til vedtak som oversendes kommunestyret. Dette fordi at kontrollutvalget er pålagt å følge opp at administrasjonen gjennomfører kommunestyrets vedtak (kontrollutvalgskriften § 12).

Kontrollutvalget har jobbet med følgende forvaltningsrevisjoner i 2018:

i. Boplikt i Kragerø kommune

Kontrollutvalget bestilte i sitt møte 24.4.2017 sak 11/17 forvaltningsrevisjonen Boplikt i Kragerø kommune. Følgende problemstillinger ble vedtatt undersøkt:

1. *I hvilken grad sikrer Kragerø kommune forsvarlig behandling av konsesjonssøknader?*
2. *I hvilken grad sikrer Kragerø kommunen forsvarlig kontroll med at konsesjonsvilkårene for eiendommer regulert til boligformål blir overholdt?*

Underveis i prosjektet, i sitt møte 22.5.2017 sak 19/17, vedtok kontrollutvalget å inkludere innhenting av informasjon fra velforeninger (i sjønære områder). De utvidede undersøkelsene skulle finansieres gjennom redusert ramme for de gjenstående prosjektene i vedtatte Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019.

Kontrollutvalget behandlet i sitt møte 7.5.2018 sak 14/18 rapport fra forvaltningsrevisjonen Boplikt i Kragerø kommune. I forvaltningsrevisjonen gjorde revisjonen funn som ga følgende konklusjoner:

- Kragerø kommune har delvis en forsvarlig saksbehandling av konsesjonssaker. Ivaretagelse av habilitet, veiledningsplikt og saksutredning synes bedre ivaretatt enn vedtaksutforming.

- Kragerø kommune har hovedsakelig forsvarlig kontroll med at konsesjonsvilkårene blir overholdt.

Revisjonen mente at kommunen bør:

- oppdatere delegasjonsreglementet
- vurdere å dokumentere flere ledd i saksbehandlingen i konsesjonssaker
- sikre at vedtak i konsesjonssaker er enkle å etterprøve, og
- sikre at konsesjonsvilkår for alle eiendommer regulert til boligformål blir overholdt.

Kontrollutvalget savnet noe informasjon om forhold de mente var vesentlige, og vedtok følgende:

Kontrollutvalget ber om at 33 nevnte saker som revisjonen har fått henvendelser om, der en er usikker på om boplikten er overholdt, blir oversendt til rådmannen for vurdering (jf. rapporten pkt. 3.4 s. 13) (med forbehold om at dette er juridisk i orden).

Rapporten sendes tilbake til revisjonen for å få frem flere fakta om følgende (for 2017):

- *Hvor mange eiendommer var familieoverdragelser etter at eieren hadde eid eiendommen mindre enn 10 år?*
- *Hvor mange eiendommer hadde oppfylt boplikt på grunnlag av at eier var pendler for arbeid/studier?*
- *Hvor mange eiendommer hadde oppfylt boplikt på grunnlag av at andre enn eier bebor eiendommen?*

Kontrollutvalget fikk til sitt møte 5.6.2018 sak 24/18 et notat fra Telemark kommunerevisjon som tok opp de problemstillingene kontrollutvalget hadde oversendt. Følgende vedtak ble fattet i saken:

Kontrollutvalget ber, med forbehold om aksept fra melder, Telemark kommunerevisjon IKS oversende 33 nevnte saker de har fått henvendelser om gjennom arbeidet med forvaltningsrevisjonen Boplikt i Kragerø kommune, der en er usikker på om boplikten er overholdt, til rådmannen for vurdering.

Kontrollutvalget tar rapporten Boplikt Kragerø kommune til orientering og oversender den til kommunestyret med følgende innstilling til vedtak:

Kommunestyret tar rapport fra forvaltningsrevisjonen Boplikt i Kragerø kommune til orientering og ber rådmannen følge opp anbefalingene i rapporten og i dette arbeidet spesielt:

- *oppdatere delegasjonsreglementet,*
- *dokumentere flere ledd i saksbehandlingen i konsesjonssaker,*
- *sikre at vedtak i konsesjonssaker er enkle å etterprøve, og*
- *sikre at konsesjonsvilkår for alle eiendommer regulert til boligformål blir overholdt.*

Rådmannen bes komme tilbake til kontrollutvalget med en skriftlig plan for tiltak som settes i gang for å følge opp vedtaket og rapportens anbefalinger i utvalgets oktobermøte 2018. Senest til kontrollutvalgets tredje møte i 2019 bes rådmannen gi kontrollutvalget en skriftlig tilbakemelding om hvordan vedtaket og rapportens anbefalinger er fulgt opp og hvilken effekt dette har gitt.

Kommunestyret fikk oversendt rapporten og behandlet den i sitt møte 4.10.2018 sak 63/18.

Kommunestyret ønsket en mer direkte involvering i arbeidet. Følgende vedtak ble fattet:

Kommunestyret tar rapport fra forvaltningsrevisjonen Boplikt i Kragerø kommune til orientering og ber rådmannen følge opp anbefalingene og i dette arbeidet spesielt:

- oppdatere delegasjonsreglementet,
 - dokumentere flere ledd i saksbehandlingen i konsesjonssaker,
 - sikre at vedtak i konsesjonssaker er enkle å etterprøve,
 - sikre at konsesjonsvilkår for alle eiendommer regulert til boligformål blir overholdt.
- Rådmannen bes komme tilbake til kommunestyret i første kommunestyre i 2019 med en skriftlig plan for tiltak som settes i gang for å følge opp vedtak og rapportens anbefalinger.

Selv om kommunestyret i sitt vedtak ber om at rapportering skjer direkte til dem, har kontrollutvalget plikt iht. kontrollutvalgsforskriften § 12 til å påse at kommunestyrets vedtak i tilknytning til behandlingen av rapporter om forvaltningsrevisjon følges opp. Kontrollutvalget vil derfor jobbe videre med forvaltningsrevisjonen Boplikt i Kragerø kommune i 2019.

ii. Barnevernet i Kragerø

Kontrollutvalget i Kragerø bestilte i sitt møte 7.5.2018 prosjektplan for forvaltningsrevisjonen Barnevernet i Kragerø. I revisjonens forslag til plan som ble behandlet av kontrollutvalget i deres møte 17.9.2018 sak 24/18 lå følgende problemstillinger:

1. I hvilken grad har barnevernet en forsvarlig organisering av tjenestene?
2. I hvilken grad håndterer barnevernet undersøkelser i samsvar med barnevernloven?
3. I hvilken grad får barn med tiltak en forsvarlig oppfølging av barnevernet?

Etter drøftinger i møtet gjorde kontrollutvalget følgende vedtak:

Kontrollutvalget bestiller forvaltningsrevisjonen Barnevernet i Kragerø fra Telemark kommunerevisjon IKS i tråd med fremlagt prosjektplan, med følgende endring:

- Forvaltningsrevisjonen utvides med undersøkelser også innen barnevernets håndtering av bekymringsmeldinger, og barnevernets samhandling med andre instanser i kommunen.
- Problemstillingen «I hvilken grad får barn med tiltak en forsvarlig oppfølging av barnevernet?» trekkes da ut av prosjektet.

Rapport fra prosjektet forventes fremlagt i kontrollutvalgets første ordinære møte i 2019.

Kontrollutvalget ber om å bli holdt orientert om fremdriften og eventuelle endringer i prosjektet underveis.

Kontrollutvalget mottok en statusrapport fra prosjektet til sitt møte 10.12.2018 sak 43/18. Der ble det klart at rapporten ikke ville foreligge til det første møtet i 2019. Samtidig var endringene i prosjektet som følge av vedtaket i sak 24/18 lagt inn i planen, slik at oppdaterte problemstillinger lyder som følger:

1. I hvilken grad har barneverntjenesten en forsvarlig organisering av tjenestene?
2. I hvilken grad samarbeider barneverntjenesten systematisk med andre kommunale instanser?
3. I hvilken grad håndterer barnevernet undersøkelser i samsvar med barnevernloven?
4. I hvilken grad håndterer barneverntjenesten undersøkelser i samsvar med barnevernloven?

Kontrollutvalget vil jobbe videre med forvaltningsrevisjonen Barnevernet i Kragerø i 2019.

c. Selskapskontroller

Kontrollutvalget bør følge med på kommunestyret sine saker knyttet til valg av organisasjonsformer, og vurdere om saksutredningene har belyst kontroll og tilsynskonsekvensene av de ulike valgene. I selskapene som kommunen eier, har kontrollutvalget rett til å ha en representant til stede på generalforsamlingen og lignende organ. Av kommunelovens § 77 nr. 5 fremgår følgende om selskapskontroll:

«Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper mm.»

Forskrift for kontrollutvalg kap. 6 utdyper dette nærmere. Som grunnlag for valget av selskapskontroller skal det foreligge en **analyse og plan for selskapskontroll**. Planen skal vedtas innen årets slutt året etter kommunestyrevalget. Analyse ble utarbeidet av Telemark kommunerevisjon IKS og lagt frem for kontrollutvalget til behandling i møtet 25.4.2016. Sammen med analysen la revisjonen frem forslag til plan for selskapskontroll. Planen ble vedtatt og består av følgende prosjekter for perioden 2016-2019:

- 1. Gjennomføring av virksomhet – eierstyring/måloppnåelse i Kragerø Kunstscole AS. Anbefales som forvaltningsrevisjon i selskap. (Vedtatt å ta ut av planen 28.11.2016)*
- 2. Føringer for eierskap og opplæring av eierrepresentanter. Anbefales som generell oppfølging av føringer og tidligere anbefalinger. Anbefales som eierskapskontroll. (Gjennomført 2017)*
- 3. Samordning av føringer for eierskap. Anbefales som generell kontroll, eventuelt se på dette for Vekst i Grenland IKS. Anbefales som eierskapskontroll, som bør gjøres felles med andre der det er aktuelt.*
- 4. Samfunnsansvar og etikk i Kragerø Fjordbåtselskap IKS, kan omfatte flere selskap. Anbefales som forvaltningsrevisjon i selskap – bør eventuelt gjøres sammen med andre eiere.*
- 5. Gjennomføring av virksomhet – måloppnåelse i Vekst i Grenland IKS og/eller Kragerø Fjordbåtselskap IKS. Anbefales som forvaltningsrevisjon i fellesskap med andre eiere.*

Kommunestyret ga i sitt møte 19.5.2016 sak 41/16 sin tilslutning til planen og ga fullmakt til kontrollutvalget for å endre planen etter behov i perioden. Allerede i sitt møte 28.11.2016 vedtok kontrollutvalget at de ikke ønsket å bestille selskapskontroll i Kragerø Kunstscole AS. Begrunnelsen var at selskapet per definisjon var insolvent, slik at det var andre tiltak som måtte iverksettes.

Kontrollutvalget tok i sitt møte 10.12.2018 sak 42/18 opp til vurdering hvilke prosjekter utvalget mente det var hensiktsmessig å gjennomføre mot slutten av inneværende kommunestyreperiode. De vedtok å bestille selskapskontroll med forvaltningsrevisjon i Kragerø Energi AS. Dette medførte følgende endring av vedtatt Plan for selskapskontroll:

- 1. Føringer for eierskap og opplæring av eierrepresentanter. Anbefales som generell oppfølging av føringer og tidligere anbefalinger. Anbefales som eierskapskontroll. (Gjennomført 2017)*
- 2. Samfunnsansvar og etikk i Kragerø Fjordbåtselskap IKS, kan omfatte flere selskap. Anbefales som forvaltningsrevisjon i selskap – bør eventuelt gjøres sammen med andre eiere. (Gjennomført 2018)*
- 3. Selskapskontroll med forvaltningsrevisjon Kragerø Energi AS.*

For å oppnå god kvalitet på og nytte av selskapskontrollene, bør kontrollutvalget:

- få utarbeidet en prosjektplan eller bestilling som tydeliggjør hvordan kontrollen skal gjennomføres.*
- prøve å samordne kontrollen mellom eierne dersom det i det aktuelle selskapet er flere eierkommuner.*
- gjennomføre selskapskontrollen på en planmessig måte, basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering.*
- rapportere resultatene av selskapskontroller til kommunestyret på en hensiktsmessig måte. Selskapskontrollrapporten bør oversendes til kommunestyret.*

Kontrollutvalget har jobbet med følgende selskapskontroller i 2018:

i. Kragerø Fjordbåtselskap IKS

Kontrollutvalget bestilte i sitt møte 12.2.2018 sak 3/18 prosjektplan for selskapskontroll i form av forvaltningsrevisjon i Kragerø Fjordbåtselskap IKS med tema samfunnsansvar og etikk, under forutsetning av at begge eiere var med. Selskapet eies av Kragerø kommune og Telemark fylkeskommune. Prosjektplanen ble behandlet i et ekstraordinært møte i kontrollutvalget 19.3.2018 sak 9/18. I møtet ble planen drøftet av kontrollutvalgene i Kragerø kommune og Telemark fylkeskommune i fellesskap, før hvert kontrollutvalg gjorde sine vedtak. Følgende problemstillinger ble vedtatt:

1. *Har Kragerø Fjordbåtselskap IKS tiltak for å etterleve reglene om offentlige anskaffelser?*
2. *Har selskapet fulgt anskaffelsesreglene ved kjøpet av båten Perlen?*
3. *Har selskapet rutiner for å håndtere habilitetsreglene?*
4. *Foreligger det inhabilitet i forbindelse med kjøpet av Perlen?*
5. *Hvordan har eierne og Kragerø Fjordbåtselskap IKS sørget for å sikre gode etiske holdninger og handlinger i selskapet? Herunder:*
 - a. *Har eierne påsett at Kragerø Fjordbåtselskap IKS har etiske retningslinjer?*
 - b. *Har Kragerø Fjordbåtselskap IKS truffet tiltak for å sikre gode etiske holdninger og handlinger i organisasjonen?*
6. *Har Kragerø Fjordbåtselskap IKS lagt til rette for at ansatte i selskapet kan varsle om kritikkverdige forhold i samsvar med Arbeidsmiljøloven?*

Rapport fra prosjektet ble fremlagt i fellesmøte for de to kontrollutvalgene 29.10.2018. Kragerø kontrollutvalg gjorde deretter følgende vedtak i sak 29/18, basert på revisjonens anbefalinger i rapporten:

*Kontrollutvalget tar rapporten «Kragerø Fjordbåtselskap IKS» til orientering.
Kontrollutvalget vil fremheve styrets ansvar i saken og for at lovverket følges.*

Innstilling til kommunestyret:

Kommunestyret tar rapporten til orientering og ber Kragerø kommune sørge for å:

- *følge opp anbefalingen fra KS om å påse at selskapenes etiske retningslinjer blir jevnlig revidert.*

Kommunestyret ber selskapet sørge for å:

- *treffe tiltak for å sikre at reglene om offentlige anskaffelser følges, f.eks. ved å etablere rutiner og retningslinjer for anskaffelser og kontrollere om gjeldende avtaler er anskaffet i samsvar med reglene,*
- *iverksette tiltak for å sikre at habilitetsreglene håndteres av styre og administrasjon,*
- *følge opp styrevedtaket om å revidere de etiske retningslinjene og sikre at dette blir gjort jevnlig, og*
- *justere prosedyrene for varsling og klage slik at de er i tråd med krav og anbefalinger som er gitt, og sikrer involvering av de ansatte.*

Kommunestyret ber om at rådmannen og styreleder i Kragerø Fjordbåtselskap IKS kommer tilbake til kontrollutvalget i løpet av våren 2019 med en kortfattet skriftlig og i tillegg muntlig tilbakemelding i møte om hvordan vedtaket er fulgt opp

Kontrollutvalget vil jobbe videre med selskapskontrollen Kragerø Fjordbåtselskap IKS i 2019.

ii. Føringer for eierskap og opplæring av eierrepresentanter

Kontrollutvalget bestilte i sitt møte 24.4.2017 sak 12/17 eierskapskontrollen Føringer for eierskap og opplæring av eierrepresentanter. Følgende problemstilling ble vedtatt:

I hvilken grad legger Kragerø til rette for god eierstyring i kommunestyret?

Herunder om kommunen sørger for:

- *At folkevalgte får opplæring i eierstyring*
- *At eierrepresentantene har gyldig fullmakt, og*
- *Avklaringer med og rapportering til kommunestyret om selskaps spørsmål*

Rapporten fra prosjektet ble behandlet av kontrollutvalget 30.10.2017 sak 34/17, og rapporten ble vedtatt oversendt til kommunestyret med følgende innstilling til vedtak:

Kommunestyret godkjenner rapporten fra eierskapskontrollen Rammer for eierstyring – opplæring, representasjon, avklaring og rapportering.

Kommunestyret ber Kragerø kommune om å:

- *vurdere om det er behov for mer systematisk folkevalgtprogram om eierstyring, jf. anbefaling fra KS,*
- *sikre at representanter til representantskap i IKS velges av kommunestyret, i samsvar med IKS-loven*
- *treffe tiltak for å sikre at habilitetsreglene ivaretas for den som opptrer på kommunens vegne i generalforsamling,*
- *treffe tiltak for å sikre at eiersaker får en politisk behandling i samsvar med eierstyringsprinsippene.*

Rådmannen bes gi en skriftlig tilbakemelding til kontrollutvalget om hva som er gjort for å følge opp eierskapskontrollen i løpet av høsten 2018

Kommunestyret gjorde vedtak i tråd med kontrollutvalgets innstilling i deres møte 9.11.2017 sak 84/17. Kontrollutvalget fulgte i tråd med vedtaket opp eierskapskontrollen i sitt møte 29.10.2018 sak 34/18. Kortfattet skriftlig orientering ble overlevert fra rådmannen i møtet, og hun orienterte om hva som var gjort etter selskapskontrollen og svarte på spørsmål. Det var gjennomført opplæring i eierstyring for Kragerø kommunestyre. Rådmannen foreslo ny opplæring når nytt kommunestyre trer sammen høsten 2019. Rådmannen redegjorde for at valg av representanter til representantskap i IKS vil inngå i den samlede porteføljen ved etablering av nytt kommunestyre og alle andre politiske verv og posisjoner i 2019. Videre vil rådmannen påse at habilitet når man opptrer på kommunens vegne i generalforsamling vil være et spesifikt tema under folkevalgtopplæringen fra 2019. Til slutt viste rådmannen til tiltak for å sikre at eiersaker får en politisk behandling i samsvar med eierstrategiene. Kontrollutvalget fattet følgende vedtak:

Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering og ber om en ny oppsummering av tiltak som er gjennomført på bakgrunn av revisjonsrapporten, i etterkant av kommunestyrevalget høsten 2019, dvs. i løpet av våren 2020.

Kontrollutvalget vil ut fra dette jobbe videre med oppfølging av rapporten fra eierskapskontrollen Rammer for eierstyring – opplæring, representasjon, avklaring og rapportering i overgangen 2018-2019.

iii. Kragerø Energi AS

Kontrollutvalget bestilte i sitt møte 12.2.2018 sak 3/18 prosjektplan for selskapskontroll i form av forvaltningsrevisjon i Kragerø Energi AS. Bl.a. skal kontrollen dreie seg om eierstyring og utbytteproblematikk.

Kontrollutvalget vil jobbe videre med selskapskontrollen Kragerø Energi AS i 2019.

d. Andre saker.

Kontrollutvalget behandlet i tillegg disse sakene i 2018:

- Orientering om Fylkesmannens tilsyn – introduksjonsloven
- Årsmelding 2017 fra Kragerø kontrollutvalg
- Revisors egenvurdering av uavhengighet 2018 (forvaltningsrevisjon og regnskapsrevisjon)
- Orientering om prosess rundt Stilnestangen Nord AS
- Henvendelse vedr. salg av kommunal tomt Kragerø
- Grenlandskommunenes innkjøpsamarbeid GKI
- Økonomisk situasjon pr. 1. tertial 2018
- Grunnskolen i Kragerø kommune
- Forum for Kontroll og Tilsyn – medlemskap
- Henvendelse fra KKH Båtforening
- Orientering om anbudsprosess matsservering
- Budsjett for kontroll, tilsyn og revisjon 2019
- Overordnet revisjonsstrategi 2018 Kragerø
- Henvendelse vedr. uttalelse fra ordfører
- Prosess rundt anskaffelse av nye kontorlokaler Kragerø kommune
- Økonomisk situasjon pr. 2. tertial 2018
- Orientering om HMS-melding 2018
- Møte- og arbeidsplan 2019 for Kragerø kontrollutvalg
- Orientering om budsjett 2019 Kragerø kommune
- Kommunal registrering av psykisk utviklingshemmede og grunnlag for kompensasjon fra staten
- Orienteringer fra revisor (i alle ordinære møter)
- Referatsaker (i alle ordinære møter)
- Eventuelt (i alle møter)

For nærmere informasjon om de enkelte sakene, henvises det til www.temark.no under Kragerø kommune for sakspapirer til hvert enkelt møte.

9. Avsluttende kommentarer

Kontrollutvalgets årsmelding for 2018 godkjennes av kontrollutvalget og legges frem for kommunestyret til orientering. Kontrollutvalget mener at årsmeldingen gir kommunestyret grunnlag for å følge med på om kontrollutvalget utfører sitt arbeid i tråd med kommunestyrets vedtak.

Kragerø, 18.3.2019

Iver A. Juel
Leder av kontrollutvalget

Benedikte Muruvik Vonen
Rådgiver for kontrollutvalget